

Poštnina plačana
v gotovini

Naročnina za
celo leto 12 Din.
Posamezna šte-
v. 1.50 Din, za ino-
zemstvo 2 Din.
Naroča se pri u-
pravi v Ljubljani,
poštni predal 290

ŽENSKI LIST

NEODVISEN ČASOPIS

Izhaja začetkom
vsakega meseca

Štev. 4

V Ljubljani, 1. aprila 1934

Leto XI

M. Djurić-Topalovičeva:

Karl Marx o ženski

Nevedneži iz vseh slojev kakor tudi poznavalci marksizma iz kdovekatere že roke, trdijo, da sta Marx in Engels odvzela rodbini idilo in da zahtevata odvajanje žene od doma, gospodinjstva in rodbine. Vendar pri vsem tem nihče ni bil boljši oče in mož od Karla Marxa. Nihče se ni bolj zavzemal za čistočo rodbinskega življenja kakor ravno on. In nihče pred njim ni tudi odprl proste poti in razvoja ženi kot bitju, ki je enako in enakopravno z moškim. Poglejmo samo v Karl Marxov »Komunistični manifest«, ki ga je Marx izdal 1848. leta:

»Rodbinskim odnošajem je meščanstvo vzelo oni sentimentalni značaj in ga povsem podredilo denarnim vprašanjem.

V kolikor je za ročno delo potreba manj izvežbanosti in manj moči, s tem hočem povedati, v kolikor se moderna industrija bolj razvija, v toliko bolj zamenjuje moško delo ženska. Razlike v spolu in letih starosti za delavski razred nimajo nikakšnega družabnega značaja več. Delavec je brez lastnine, njegov odnošaj do žene in otrok nima več ničesar skupnega z meščanskimi rodbinskimi odnošaji.

Na čemu temelji sodobna meščanska rodbina? Na kapitalu in na gospodarskem pridobivanju. V najpopolnejši obliki obstoji ona samo za meščanstvo. Njeni naravni dopolnili pa sta prisilna samskost delavca in javna prostitucija. S padcem teh dveh dopolnil bo padla tudi meščanska rodbina sama, in z izginotjem kapitala bosta izginili i ena i druga.

Meščanski zakon je v stvari samo zajednica poročenih žensk. In največ kar bi se moglo komunistom očitati, je namen, da na mesto prikrita, licemerne zajednice žensk uvažajo uradno, stvarno zajednico. Pri tem je jasno, da bo z izginotjem današnjih produkcijskih pogojev izginila tudi ta zajednica žensk, ki je samo posledica teh pogojev, t. j. da bo izginila tako uradna (javna) kakor tudi tajna prostitucija.

V drugem svojem programatičnem spisu, v »Inauguralni adresi«, ki jo je Marx izdal 1864. leta za Mednarodno delavsko asociacijo (Prvo Internacionalo) se Marx odkrito izreka za enakopravnost spolov in zahteva svobodno sodelovanje ženske povsod, ker je v svojem lastnem življenju videl, kaj znači sodelovanje z razvito in duševno možu sorodno ženo (s svojo soprogo Jenny Marx namreč):

»Priporoča se ustvarjanje ženskih udruženj v okvirju delavskega razreda. Samoobsebi umevno pa je, da to priporočilo ni naperjeno proti ustanavljanju posameznih organizacijskih panog, kjer bi bili združeni i delavci i delavke.«

Iz četrte resolucije ženevskega kongresa I. Internacionalne iz l. 1866 se vidi jasno Marxovo gledišče na žensko delo:

»Žensko je treba najstrožje izključiti od vsakega nočnega dela, in prav tako tudi od vsakega dela, ki bi žalilo njih občutek sramu ali pa bi postavljalo njih telo strupenim ali drugače škodljivim vplivom.« Za deklice od 16. do 17. leta starosti zahteva Marx samo šesturno delo.

Danes po 50. letih od smrti enega od največjih genijev vseh časov in največjega človekoljuba delavske žene vsega sveta, se tudi slovenske in jugoslovanske žene spominjajo Karla Marxa z največjo hvaležnostjo.

Priredil —st—

Nekoliko pojasnila

- Da se tudi nam ne bo morda očitalo, da delamo za zelenimi mizami (kakor se je to izražala sohr. Premrujeva v Trbovljah), sem se namenila spisati ta članek ter priporočam, da ga vse naše članice in čitateljice pazno prečitajo, ter naj same sodijo.

Kakor ni nikjer, da bi v odborih bili vsi enih misli, tako je tudi v našem odboru. V vsakem odboru pridejo stvari do razprave, o katerih se odborniki prerekajo. Dostikrat ima skoraj vsak odbornik svoje misli, da se morejo na eni misli zediniti, zato

glasujejo. Kjer je večina, tam je seveda tudi zmaga. Tako je prišlo tudi v naš odbor, ko se je stavilo vprašanje, kakšno stališče naj zavzame naša organizacija napram ostalemu delavskemu socialističnemu pokretu, do nesoglasja zlasti v vprašanju, o katerem govori okrožnica, ki je bila poslana od treh odbornic na naše podružnice, brez vednosti ostalega centralnega odbora. Vendar o tem sedaj ne moremo obširneje poročati.

Imamo pa še eno zadevo, katere se mora razčistiti. Kakor je gotovo mnogim sodružicam znano, se je minuli mesec vršila protestna akcija združenih ženskih društev proti redukcijam žen iz državnih služb. Tako je bila tudi naša zveza pozvana na sodelovanje. Na seji centralnega odbora se je soglasno sklenilo, da se tudi naša zveza tej akciji pridruži, vedoč, da bo z odpustom žen iz služb na tisoče proletarskih družin težko prizadetih. Skupaj smo tudi sestavile resolucijo, katero je sodružica Premrujeva stilizirala, ter se glasi:

1. **Zahtevamo** pravico do zaposlitve, pravico do dela za vsakega človeka, torej tudi za ženo. Protestiramo, da bi izključevali žene od javnega dela.

2. **Odpravo** brezposelnosti, skrajšanje delovnega časa ob nezmanjšanem zaslužku. Razbremeniti je treba prezaposlene osebe.

3. **Sorazmerno s cenami** uzakonitev eksistenčnega minimuma za vsakega posameznika.

4. **Temu primerno določitev** tudi višino dohodkov. Odpraviti je treba večkratno zaslužkarstvo mož.

Na seji sta predlagali ss. Zbašnikova in Premruova, da naj se jaz udeležim tozadevnega sestanka, na katerem se je sklepalo o skupni resoluciji. Sestanka so se poleg mene udeležile tudi ss. Brezarjeva in Stankova. Ker so imela ostala ženska društva po smislu, enako resolucijo kakršna je bila naša, smo jo odobrile in dostavile še točko 9., ki se glasi: »Razvoju tehnike primerno, naj se skrajša delovni čas.«

Sklenile smo tudi na skupnem sestanku, da zainteresiramo za to zadevo čimveč žen, ter sem bila jaz na tem sestanku in na seji centralnega

odbora določena, da govorim v imenu zveze na teh zborovanjih. Zato je tajnica razposlala okrožnico z mojim referatom in resolucijo ter pozvala podružnične odbore, naj o tem razpravljajo na svojih sestankih in predložijo resolucijo, ki je bila sprejeta na javnem zborovanju žen v Ljubljani, dne 11. marca t. l. Pripominjam, da so na tem zborovanju v Ljubljani bile navzoče tudi ss. Premruova, Zbašnikova in Kosova ter niso glasovale proti tej resoluciji.

Med tem smo dobile iz podružnice Trbovlje dopis, da so za dan 13. marca sklicale zborovanje z dnevnim redom: 1. Pomen in naloge strokovne organizacije. 2. Splošni in socialni položaj delavskih žena in deklet. Kot referentka je bila že od podružnice Trbovlje določena s. Zbašnikova. Iz centrale smo zaprosile sresko načelstvo v Laškem, da sprejme kot 3. točko dnevnega reda na trboveljskem zborovanju: »Redukcija žen iz državnih služb.« S. Brezarjeva kot predsednica, mi je rekla, ker si bila Ti določena kot delegatka in referentinja na skupnem zborovanju v Ljubljani, prevzemi še ta referat v podružnicah. Jaz sem se s tem strinjala, vendar pa na mojo poznejšo opombo, da bi lahko tudi o tretji točki govorila s. Zbašnikova, sem dobila obvestilo, da je s. Zbašnikova zbolela ter da naj po možnosti opravi v Trbovljah vse sama.

Na postaji v Ljubljani pa dobim s. Premruovo, ki mi pove, da se pelje v Trbovlje namesto s. Zbašnikove. (Pripominjam, da v centrali o tem niso ničesar vedele). V Trbovljah se je predložilo in sprejelo resolucijo, o kateri ni sklepal ne podružnični, ne centralni odbor, in jo je gotovo prinesla s. Premruova s seboj. Prepričana sem,

da so s to resolucijo šla v podružnice Trbovlje in Zagorje tudi gotova navodila, da se ne sme sprejeti resolucije, ki je bila sprejeta na skupnem zborovanju v Ljubljani. Med tem, ko so v Trbovljah zborovalke sprejele obe resoluciji, sem slišala v Zagorju proteste proti tej resoluciji ter iste besede, katere je izgovorila s. Zbašnikova v soboto, dne 10. marca v mojem stanovanju, dasiravno nimam v svojem stanovanju mikrofona, ki bi bil te besede prenesel v Zagorje.

Ker pa je bila akcija v teku, smo določile, da se skliče v Zagorju tudi zborovanje in sicer dne 14. marca t. l. Na tem zborovanju je bila skupna resolucija soglasno sprejeta, ker sem prosila predsednico, naj resolucijo počasi čita, da bom mogla vsako točko posebej raztolmačiti. Vendar so pa po tem gotove ženske začele vpiti, da se ne sme sprejeti, ker v njej nekaj ni prav. Še enkrat sem prosila s. predsednico naj ponovno prečita resolucijo, da jo še enkrat raztolmačim in zopet je vprašala predsednica, če je katera proti, in se ni nobena proti oglašila. Potem je pa predsednica povedala, da je iz Trbovelj dobila še eno resolucijo, katero naj bi se tudi sprejelo. Odsvetovala sem jim, da bi o tej resoluciji razpravljale, ker vsebuje zadeve, ki niso na tem zborovanju prijavljene. Ponovno so začele nekatere ženske protestirati proti skupni resoluciji. Povdarjale so, da prva točka ne sme biti sprejeta, ker nič ne pove, da ne sme v družini služiti več kot ena sama oseba.

Gotovo niso premislile, kako bi bilo, ako bi bila njihova zahteva uzakonjena in bi morala sloneti vsa družina odraslih oseb na enem samem družinskem članu. Ako bi hotela navesti vse nepremišljene besede, ki

sem jih ob tej priliki slišala, bi lahko napisala dva ali tri liste. Tem sodružicam, ki živijo v bedi in jim vre ogorčenje iz njihovih duš ni zameriti. Zamerim samo tistim, ki iz tega obupa obračajo vodo na svoj mlin ter begajo žene z raznimi frazami in intrigami. Vsekakor se mora prepričati, da se ne bo »Zveza delavskih žen in deklet« izrabljalo za beganje delavskih žen in osebne ambicije gotovih oseb.

Rakovec Marija.

Zmedeni pojmi

Kjerkoli je kedaj bilo kaj pisano ali govorjeno o stališču ali smeri Zveze delavskih žen in deklet, se je vedno in povsodi povdarjalo, da Zveza temelji na marksističnih načelih in, da je njena prva in poglavitna naloga obujati delavske žene in dekleta k človeški in razredni samozvesti in solidarnosti.

Razumljivo mora biti vsakemu pametnemu in dobrohotnemu človeku, da naša organizacija, ki je pomožna panoga velikega marksističnega pokreta za izboljšanje življenjskih razmer delovnega ljudstva, ne more vršiti uspešno svoje naloge, ako se ne bi naslanjala na ostale močnejše in v javnosti bolj upoštrevane marksistične organizacije. Istotako je razredna dolžnost ženske organizacije, da zvesto sodeluje pri vseh akcijah, ki jih sorodne organizacije podvzamejo.

To pa nekaterim, ki so se šele pred kratkim izmotali iz tople meščanske vrste ter si kot nagrado, da sodelujejo v našem pokretu laste monopol na edino pravilno tolmačenje marksizma, ne nagaja.

Začeli so sugerirati članicam Z. d. ž. i. d., da je Zveza pod nadzorstvom

STAROGORSKI:

Noč male Verice

Bridko je zajokala, ali kaj, ko nikogar ni bilo, ki bi slišal njen jok. Teta je bila doma in ni vedela, kam je zašla Verica.

»To še ni vse,« je rekla čarovnica. »Prava kazenska še le sledi, da boš vedela krasti. Z menoj greš, da veš!«

Verica se je vsa sključila, tako silen strah jo je prevzel.

»Saj ne bom več,« je jecljala in trepetala. »Pustite me k teti!«

»Mir, pravim in tiho, če ne...« je rekla trdo in zavijetela s šibo, da se je Verici nekje daleč v duši pojavila slika čarovnice, ki je zaklela Snegulčico o kateri ji je teta pripovedovala.

»Kradla si,« je trdo govorila čarovnica. »Kraški je greh. Zato boš sedaj kaznovana.«

Verica ni vedela, kaj je to krasti in kakšen je greh in zopet se ji je podzvestno pojavilo nekje v duši nekaj kakor pošast, ki grozi, da jo snede.

Kmetica je zavlekla Verico na dvorišče ter jo tam zaprla v kokošinjak.

»Gorje ti, če boš kričala,« ji je zažugala. —

In glejte, uboga mala Verica, otročiček, je bil vržen iz raja kakor Adam in Eva in zaprt v kokošinjak, v temo, kjer je jok in škripanje z zobmi. Zato, ker je jedla hruško, ki jo je rodila hruška vzraščena iz zemlje.

Verica je sedela v temnem kokošinjaku in z drobno ročico stiskala usta, da bi se ne slišal jok. Zakaj bala se je vsega v tisti temi. Bilo je strašno. Kokoši in piščeta so se pri vstopu Verice vznemirile, čivkale in kokodajsale. Ko pa so sprevidele, da jim ne preti nevarnost, nego da je tu nekdo, ki potrebuje tolažbe, so se polagoma približevale Verici, čebljale, kakor da jo hočejo tolažiti. Ali čebljanje kokoši in piščet ni moglo potolažiti Verice, ki je tiho, vzdrževaje se, jokala v drobne ročice, stiskajoča jih k ustecam. — Sedela je stisnjena v kotu in mislila na sestrnico in teto. Kje sta... zakaj ju ni, da bi jo rešila?! —

Pristopajte k Čankarjevi družbi!

strokovnih organizacij oz. njihovih funkcionarjev ter svare članice pred tem, da bi Zveza postala filijalka ali »dekla« še kake druge organizacije.

Dasi ob vsaki priliki povdarjajo dijalektični materijalizem in potrebo razrednega stališča, ne vidijo vir današnjega zla, gospodarske krize, toliko v kapitalističnem sistemu, kakor v socialdemokratskem delavskem gibanju. To zadnje dokazuje dejstvo, da te »učenosti« usmerjajo svoj glavni boj proti voditeljem, ki jih je organizirano delavstvo postavilo na čelo svojih organizacij ter begajo s tem zlasti delavske žene.

Tudi z »Gleichschaltung«-o simpatizirajo. To dokazuje točka 7 resolucije, ki je bila na njihovo inicijativo in s sodelovanjem sestavljena in predložena ter sprejeta na ženskem zborovanju v Trbovljah 13. III. t. l.

Da bi bila zmeda med organiziranimi ženami še večja, umejo te velemarksistke igrati tudi dvojno vlogo. Medtem ko na odborovi seji sestavijo resolucijo in na zborovanju za njo glasujejo oz. ne glasujejo proti, inscenirajo, da se na zborovanju podružniče predlaga druga resolucija in odkloni ona, katero so tudi one pomagale sestaviti in so za njo glasovale.

Skrajni čas je že, da se napravi konec takemu brezvestnemu igračkarnju na račun zaupljivosti in nepoučenosti že itak dovolj trpinčenih delavskih žen, v korist in laskanje osebnih ambicij nekaterih oseb.

Zato izjavljamo jasno in odločno: »Zveza delavskih žen in deklet«, je socialistična organizacija, sporedno z ostalimi socialističnimi organizacijami je in bo vodila organizirane delavske žene v boju za boljše dni delovnemu ljudstvu po socialističnih načelih. Komur je to premalo, si lah-

ko ustvari, ako hoče, kaj boljšega, toda ne v vrstah Z. d. ž. i. d.

Pripominjam še, da so se Roza Luksenburg, Klara Zetkin in druge

naše vzornice s pametnejšimi metodami povzpele do svoje veličine. Kdor jih hoče doseči, naj jih tudi posnema.

Š. B. in dr.

Referat sodružice Rakovčeve na zborovanju v Trbovljah

Morda bo med Vami katera mislila, da se redukcija žen iz državnih služb ne tiče delavstva? Toda, to ni res. Ker ravno iz delavskih vrst in iz vrst malega uradništva izhajajo tisti milijoni ljudi, ki nimajo drugega kakor svoj um in roke, s katerim si morejo služiti svoj kruh.

Žalostno je, da se mora žena danes v 20. stoletju kulture boriti, ali ima pravico, s svojim umom in rokami služiti vsakdanji kruh. Kako malo let nas loči od strašne svetovne vojne, ki je celi svet klical ženam: Delajte, da ne omagamo gladi. In danes se dobijo v parlamentu moške, ki predlagajo, da se naj vse žene kratkomalo vrže na cesto, misleč, da bo s tem brezposelnost rešena.

Stroj, ki bi danes moral biti blagoslov človeštva, je postal prokletstvo, zato, ker se pusti, da si posamezniki z njim kopičijo milijone, dočim drugi brez dela stradajo vsakdanjega kruha.

Mnogi so prišli do nepravilnega zaključka, da bi bilo treba zaježiti tehniko, da bi zopet vsi ljudje dobili dela? To je zelo napačna misel. Tehniko je kolikor mogoče pospeševati. Zakaj bi se mučil človek, ako to mesto njega napravi mrtev stroj, treba je samo urediti, da ima od napredka tehnike korist vse človeštvo, ne pa posamezni ljudje.

Potreba je napraviti vsako leto statistiko, za koliko človeških rok je napredovala tehnika, za koliko se mora skrajšati delovni čas. Dokler gospodje pri nas in drugod ne spoznajo te edine prave ureditve človeške družbe, bo vse prizadevanje, odpraviti brezposelnost, samo kaplja v morje, pa četudi vse žene vržejo na cesto. Vedno bolj bo rasla brezposelnost, širili se bodo ropi in tatvine, delamrznost in prostitucija, katera bo v breme in sramoto še poznim rodovom.

Gospodom v parlamentu združene žene svetujemo, da se ne prepirajo, kateri spol ima pravico do dela.

Svet je ustvarjen za vse ljudi, ki nimajo le pravice, temveč tudi dolžnost, da mora vsak človek delati, pa naj bo kateregakoli stanu. Eden z glavo, drugi z rokami, vsak po svoji zmožnosti. Vsakemu delu naj se prizna pošteno plačilo.

Današnja družba je zelo čudno urejena. Pravijo, mož mora delati in skrbeti za ženo! Dokler žena res dela samo za moža, je to res tudi njegova dolžnost. Kakor hitro pa rodi otroka, začne delati za človeško družbo, ki bi morala biti toliko pravična, da ji prizna vsaj toliko kolikor vsakemu, ki si s trdim delom služi kruh.

Koliko more in koliko hoče mož skrbeti za ženo, imamo predobro izkušnje. Danes večina mož zasluži tako malo, da niti sebe ne more pošteno preživeti in se ženi za to, da bi mu žena s svojim delom in zaslužkom k temu pomagala. Ako pa zasluži res tudi toliko, da bi to lahko storil, kje so zakoni, da bi ga lahko k temu prisilili? Ako mož hoče, svojo tedensko ali mesečno plačo lahko zapravi, ženo pa še pretepe, ako mu to očita.

Taka je pravica tiste žene, ki ji pravijo, da je samo pri možu in otrocih njen kruh. Danes svet prideluje in izdeluje vsega toliko, da so vsa skladišča prenapolnjena, a namesto da bi dali ljudem dela in zaslužka, da bi te dobrine pokupili, jih zmečejo raje v morje ali sežigajo na gredah. Tako bo pisala zgodovina o kulturi današnjega rodu.

Danes hočejo, da bi žena delala čudeže. Ako pomislimo, da morajo občine za svoje sirote plačevati zavodom ali privatnikom, ki jih oskrbujejo po 300 Din na mesec za enega otroka, ter poleg tega oskrbovati te sirote še z obleko in obuvalom. Računajmo torej, da morajo te občine za 10 sirot plačevati samo za hrano 3000 Din mesečno. Ako pristejemo še 1000 Din za obleko in obuvalo in druge potrebščine, dobimo vsoto 4000 Din. Družinskim očetom pa plačajo po 600, morda do 1000 Din mesečno za več člansko družino.

V vsako delavsko stanovanje
naš delavski tisk!

Doma pa je proti večeru teta vsa v skrbih spraševala vsenaokrog:

»Kje je mala moja Verica?«

In nikdo ji ni vedel odgovoriti.

Šla je celo v kolonijo-vas, ker je vedela, da Verica rada po beli cesti zaide kam dalje in spraševala:

»Ali ni prišla tod majhna punčka, moja Verica?«

In vsi so odgovarjali, da niso videli nobenega otroka. Tudi kmetica Mika, ko je bila vprašana, je rekla:

»Kje imam pa čas paziti na kakšnega otroka? Kaj mi mari?! Pazite na otroka, če ga že imate, da se mu kaj ne pripeti?«

Sonce je zašlo. Mrak, noč je nastala. Majhni oblaki, kakor jagneta, so se z zadnjimi sončnimi žarki pobarvali lepo rdeče in hiteli utrujeni nekam domov. Samo Verica, drobno detece, izmučena, vsa prebledela ne more domov. Kokoši in piščeta že vse spe. Nenaden, hladen veter je pripihal od nekod in obiskal tudi kokošnjak. Noč je postala še temnejša, zakaj pozno je že bilo. Verica je drgetala od strahu in mraza kakor šiba na vodi in v

njenem srčku je bilo tako bridko, da ni mogla niti jokati več ...

Polnoči je odbila ura tam nekje v predmestju. Tedaj je prišla hudobna čarovnica in rekla:

»Poberi se, nebodigatreba otroče domov. In samo enkrat še se podstopi priti na moj vrt in krasti moje hruške. Potem te sploh več ne izpustim.«

Mrzle kakor led so bile te besede.

Sama, čisto sama je šla mala Verica po beli cesti, ki se je v črni noči vila nekam kakor ozek, temnosvetel trak. Tam visoko na nebu pa so migotale svetle pikice-zvezdice. Nikoli še ni bila v tako pozni noči sama na cesti. V srcu ji je bilo, da sama ni vedela kako. Nekaj jo je strašno stiskalo, a zopet nekaj ji je vlivalo korajže, komaj čutivše, kakor bi ji govorilo:

»Le korakaj, Verica, le korakaj! Skoro boš pri hišici, pri tisti, v kateri je sestra in teta.«

In ta korajža, ta dober duh, ki se vedno pojavlja, ko je najhujše, je šel z Verico in jo pripeljal domov. Vsa od mraza in strahu šklepetaje je prišla domov k teti.

(Dalje prihodnjič.)

RESOLUCIJA

sprejeta na zborovanju žen v Trbovljah,
dne 13. marca 1934.

1. Oblasti naj z vsem vplivom prepričajo, da bi se protustavno reševala brezposelnost na škodo žen, zaposlenih v državnih, samoupravnih in privatnih službah (čl. 19. ustave).

2. Zabranijo naj se redukcije in sistemiziranje službenih mest po spolu.

3. Določi naj se maksimum dohodkov.

4. Odpravijo naj se vse sinekure in vsa plačana častna mesta.

5. Najodločneje naj se preneha vsa protekcija, ki danes posebno kvarno vpliva na javno življenje.

6. Ukinejo naj se vsi specialni honorarji za delo, ki se vrši med uradnimi urami.

7. Prepreči naj se, da ena oseba vrši več poslov in prejema večkratno plačo, dočim drugi nimajo nobene zaposlitve.

8. Razbremenijo naj se prezaposlene osebe v uradih in v šolah.

9. Razvoju tehnike primerno, naj se skrajša delovni čas.

Zakaj smo se pridružile protestu proti redukciji žen iz javnih služb

Ker so nekatere sodružice v Zagorju na zborovanju izražale gajo centralnemu odboru zaradi te akcije, smatramo za potrebno priobčiti razloge za udeležbo protestu proti redukcijam.

Živimo v dobi, ko si mora vsak človek sam služiti svoj kruh. Vsi delovni ljudje tudi stalno zahtevamo dolžnost dela za vsakega človeka. Odklanjamo parasitstvo na račun stradalnega delavstva.

Žene, tudi delavske, zahtevamo popolno enakopravnost z moškimi, svobodo do same sebe in s tem tudi pravico urediti si življenje po svojem notranjem poklicu oz. olajšati svoje gospodarsko stanje.

Delavske žene, ki niso imele možnosti v svoji mladosti usposobiti se za kak samostojen poklic, delajo v tovarnah, v rudnikih, v obrtnih delavnicah kot pomožne moči, snažilke i. t. d. One, ki se ne morejo zaposliti za cel dan, prispevajo k vzdrževanju svoje družine kot postrežnice v tujih gospodinjstvih, s pranjem ali šivanjem za druge ljudi, ki ne pripadajo njihovim rodbinam. Zopet druge kuhajo za osebe, ki nimajo lastnega gospodinjstva. V dobi industrijske in trgovinske konjunktore je nešteto žen robotalo v svojem domu po cele dneve in noči ter izdelovalo perilo, obleke, čipke, vezene in nešteto drugih reči za majhno mezdo. Robotale so in še robotajo ter ob tem hirajo. Gotovo da njihovi otroci nimajo higiensko potrebne nege, saj mora mati garati, da prisluži prepotrebno prehrano. Da o vdovah z 3, 5 in celo 9-imi nepreskrbljenimi otroci, brez vsake pokojnine ali rednega prispevka za odgojo otrok niti ne govorimo. Kaj pa kmečke žene-matere, ali še morda samo svojo rodbino negujejo? Kaj pa obrtniške žene in one malih trgovcev, ali ne delajo tudi one v obrti in trgovini svojih mož?

Istotako služijo žene, ki so se potom šolske izobrazbe usposobile za službo v šolstvu in drugih intelektualnih poklicih.

Doslej še ni nihče pomiloval in tudi sedaj ne pomiluje nihče one tisoče revnih delavskih žen, ki preko

svojih moči garajo in odmirajo svojim otrokom, za koristi njihovih izkoriščevalcev. Nihče jih ne vrača njihovim otrokom preskrbljene z vsemi potrebščinami za življenje. Ne, nikakor, saj one s svojim cenanim delom množe dobičke podjetnikom.

Toda sedaj ko raste brezposelnost onim ki jo povzročajo že čez glavo, so se oglasili delavci in žal tudi nepremišljene žene in dolže ženo, zlasti poročeno, kot vzrok tega zla. To so deloma zavedni, deloma nezavedni glasniki reakcije, kateri ne ugaja, da se je žena osvobodila srednjeveških okov, ter s svojim udejstvovanjem v javnih službah dobiva vpogled v ustroj današnjega družabnega reda ter hoče kot enako zmožna pri delu, biti tudi enakopravna pri odločbah v javni in državni upravi. Zato hočejo potisniti ženo nazaj v odvisnost moža in rodbine, ne da bi ji dali možnost, da bi vsaj kot taka mogla uspešno vršiti svojo nalogo v rodbini in razvijati svoje umske zmožnosti.

Tudi me smatramo kot ideal človeškega sožitja rodbino, katero neguje zdrava, krepka in zadovoljna žena, kjer obseva otročjo in mladinsko dobo človeka toplo solnce rodbinske sreče, kjer se mož po storjenem poklicnem, za človeštvo produktivnem, delu odpočije duševno in telesno ter ob pogledu na rodbinsko srečo črpa novih moči za ustvarjanje vseobčnega blaga. Toda pot do tega ideala je še dolga. Ona vodi ženo skozi tovarne, delavnice in urade, deluje pri prometnih sredstvih in v raznih socialnih in kulturnih ustanovah, kot bojevnice v javnem življenju ramo ob ramo z možem, preko kolektivnega gospodarstva in gospodinjstva. Da, dolga je še ta pot in neizogibna! Zato tudi delavske žene ne dovolimo kratiti ženam-intelektualkam pravice do samostojne službe, dokler bo delavska žena vsled krivičnega družabnega reda primorana sama s svojim trudom preživljati svoje otroke in se za njih predčasno izčrpavati.

Protestiramo proti temu, da bi se odpustčalo iz javnih služb žene, dokler je še pol milijona šoloobveznih

otrok brez šolskega pouka, dokler je na tisoče zapuščenih otrok in starčkov brez nege, dokler je na tisoče dvojnih in večkratnih, dobro plačanih zaslužkarjev in dobro situiranih vpokojencev s postranskimi službami, dokler dobivajo ljudje mastne nagrade in pokojnine za dela, ki jih niso nikdar vršili.

Ako je treba štediti, naj se preuredi odmera služb in prejemkov ob času primernem eksistenčnem minimumu. Skrajša naj se delovni čas.

S pomočjo prisilnega posojila onih, ki so si krivično, ob ljudskem izkoriščanju, nagrabili ogromna bogatstva, naj se razširi socialno skrbstvo in ustvari nove možnosti dela ter dvigne gospodarsko stanje ljudstva.

Le v tem je ugodna rešitev brezposelnosti, ne pa v demagoškem zavijanju dejstev in ščuvanju delavoljnih, stradalajočih ljudskih množic k medsebojni zavisti.

Dopis iz Trbovli

Naša podružnica Zveze del. žen in deklet je po svoji ustanovitvi že precej dobro napredovala, na članstvu korakamo proti št. 300. Podružnični odbor dela z vso paro na izobraževalnem delu del. žen in deklet. V kratkem času obstoja je izvršila cel ciklus predavanj: zdravstvenih, znanstvenih in izobraževalnih.

Toliko časa, dokler se del. žene in dekleta ne bodo zanimale za delavske borbene in kulturne organizacije, bo delavska žena ostala sužnja še vnaprej. Dne 13. t. m. (na ženski teden) je naša podružnica priredila žensko zborovanje, da manifestira za svoje pravice, svobodo in enakost v človeški družbi. Da udeležba ni bila taka (moralo bi biti 2000 žen) kakršno smo pričakovale, je to, da so nam od neke strani, kar nam je kolikor toliko že jasno, naše plakate potrgali, to so junaki svojega časa... Sodružice in sodrugi so pazno sledili izvajanjem ss. Rakovčeve in Premruove. Posebno jasno nam je obrazložila svoj referat s. Premruova, v katerem nam je naslikala pravo pot in cilj borbe del. žena in deklet, pot, po kateri mora del. žena in dekleta korakati v svoji borbi za osvoboditev iz suženjstva žene. Ker je referat bil težko razumljiv (krivda: beda in pomanjkanje, potreba izobraževalnih pripomočkov, kakor tudi zatiranje žene povsod) in ga precejšnji del žen ni razumelo pravilno kakor bi ga morale, zato je potrebno še več predavanj, članskih sestankov, diskuzij i. t. d.).

Me del. žene in dekleta hočemo borbo za pravično človeško družbo, ki bo dala vsem ljudem kruha in dela, svobodo, bratstvo in enakost vseh

ljudi. Odklanjamo pa, da bi nas kdorkoli od tega cilja in borbe odvajal v drugo smer. Me del. žene in dekleta hočemo družbo, kjer ne bo ne izkoriščevalcev in ne izkoriščanih. To v vednost tistim, ki nas hočejo speljati na stran pota.

Kličemo Vam sodružice, ne klonite glave, obračunajte z vsakim, kateri vas misli v vaši borbi ovirati.

Stopajte v našo kulturno organizacijo in izobražujte se!

Proletarka.

Na zahtevo trboveljskih sodružic objavljamo sledečo

RESOLUCIJO.

Delavske žene in dekleta zbrane na zborovanju dne 13. marca 1934, so sprejele sledečo resolucijo:

1. Zahtevamo najširšo podporo družbe pri vzreji in vzgoji otrok, pri gospodinjstvu in pri nadaljnjem izobraževanju.

2. Odpraviti je treba kričeče nasprotje zakona in prostitucije. Za zakon naj bo merodajna vsebina zakona, ne oblika, gospodarsko stanje, kakor je danes. Odpraviti je treba gospodarske vzroke prostitucije, ne pa se boriti proti ženam, ki so ji zapadle.

3. Zahtevamo najširšo zaščito otroka in zaščito matere pred in po porodu, zaščito pred pogosto zanositvijo in pred neprostovoljno zanositvijo v skladu z izsledki zdravniške vede.

4. Žena naj bo enako vredna v produkcijskem procesu. Enako plačilo za enako delo.

5. Zahtevamo pritegnitve žen v vodstvo družbe.

6. Storiti je treba vse, da bo postala žena zaveden član človeške družbe, z visoko razvitim čutom solidarnosti. Žena in družina naj ne bosta ovira, ampak podpora v skupnem boju in delu.

7. Pozivamo vse moške tovariše, naj strnejo svoje vrste, naj se ne cepijo niti po svetovnem nazoru in niti po kaki politični smeri. Vsi smo delovni ljudje, žrtve smo istih razmer, tlačijo nas iste skrbi. Zato v skupno, enotno borbena fronto od spodaj, ki naj združijo množice. V našo vrsto spadajo tudi neorganizirani, brezposelni, vsi pošteni, borbeni delavci, ki čutijo skupnost.

8. Najodločnejše protestiramo proti zopetnim poizkusom redukcije in zmanjšanja prejemkov. Društveno delo naj bo v korist družbi.

9. Bremena krize naj prenašajo oni, ki so ustvarili take gospodarske pogoje in ne delovno ljudstvo.

10. Pozdravljamo jeseniško delavstvo, kličemo mu, naj vztraja solidarno v borbi in mu želimo uspeha.

Iz Dollfussove Avstrije

Brezplačna učila dunajskim otrokom se ukinejo. Vladni komisar za dunajsko občino, Schmitz, je razglasil, da se izdajanja brezplačnih učnih predmetov, kakor knjig, zvezkov, pisal in tudi kosil, kakor so bila pod socialistično upravo v navadi, na dunajskih šolah ukinejo. V bodoče se bodo dala brezplačna učila samo v posameznih slučajih najbolj revnim in po zanesljivih instancah priporočanim otrokom.

Kam hitiš Avstrija? (V obrambo težko bolne sodružice!) Pod tem nazivom priobčujejo češki sodružni listi Moravske oklic čeških in nemških soc. dem. organiziranih žena v Brnu, brnskih organiziranih zadrugaric in enote žena in deklet za socialno skrbstvo v Brnu. V tem oklicu opozarjajo te organizirane žene na barbarstva sedanjega režima v Avstriji. Omenjajo n. pr., da je bilo izdano proti sodružici Adelhaidi Poppovi, socialno dem. poslanki in narodni svetnici, ki je stara 65 let in se je nahajala težko bolna na raku v bolnici v Linzu, **zaporno povelje**. V bolnici se je pred nekaj dnevi pojavila policija, da bolnico aretira. Primarij bolnice, ki je zdravil s. Poppovo, je protestiral proti izvedbi zapornega povelja, ker je imela bolnica ravnokar v telesu radijski vložek in bi njena odvedba za bolnico lahko značila smrt! Moral pa je policiji zagotoviti, da bo takoj, ko bo radijski vložek iz telesa s. Poppove odstranjen, sporočil to policiji, da bo lahko bolno poslanko odvedla v zapor. Kaj bi to značilo za bolnico, je na dlani. Žene se obračajo na vse civilizirane in kulturno zavedne čl. državljane, ki jim človečnost in vzgoja nista prazna beseda, za pomoč. Vsi naj pomagajo ohraniti življenje žene, katere edina krivda je, da je napredna in da je socialistka. Saj vendar vsi vedo, da je bolan in ranjen neprijatelj po vseh mednarodnih dogovorih nedotakljiv. **Vemo tudi, da je to pravilo, ki ga spoštujejo sicer vse »framasonske, svobodomiselnne in neverske države«, ravno v katoliški in krščanski Avstriji teptano in prezirano.** Žene kličejo vse na pomoč proti barbarstvu, ki besni v imenu boga in ljubezni do bližnjega! Kaj komentarja? Da, v knjige zgodovine in v učbenike o ljubezni in morali spada ta dokument.

Tudi ameriško delavstvo proti avstrijskemu fašizmu. V ameriških listih čitamo, da so se tudi tam vršila protestna zborovanja in demonstracije proti barbarstvu, ki so bila v znamenju križa izvršena v Avstriji. Tudi Amerika zbira za preganjanje bore in njih žrtve.

Politični pregled

Kar naprej prinašajo časopisi vesti o razorožitvi. Spomenice in protispomenice, konference in protikonference, proučevanja in predlogi slede drug drugemu. Rezultat je ta, da smo tam, kjer smo bili, namreč v ozračju skrajnega nezaupanja med raznimi fašizmi ter splošnega oboroževanja. — Angleški državni podtajnik Eden je potoval v Berlin in Rim, da ublaži pot angleški razorožitveni spomenici. Berlin je odgovoril, da ni treba Franciji in Angliji nikake razorožitve, temveč naj se dovoli Nemčiji posest vojnih letal, lahkih topov, itd. V zadnjem času sicer Nemčija pod uplivom zunanje-političnih dogodkov zatrjuje svojo miroljubnost na vse strani in baje deloma sprejema francoske pogoje (razorožitev oboroženih držav v etapah, kontrola nad organizacijami nemške mladine, itd.). Tudi Francija in Italija baje prihajata Nemčiji nasproti ter se strinjata z njeno delno razorožitvijo. — Bolj značilna pa so sledeča dejstva: Francoska senatska zbornica je postavila zahtevo, da se dotedanje oboroženo stanje obdrži; general Pironcau zahteva novih, popolnoma specializiranih čet; v Londonu so zgradili letalo, ki more nositi seboj hkrati 7000 bomb; rimska vlada je sklenila vzgajati mladino v šolah tudi v vojaštvu; celo Švica se je izrekla za obrambo svojih mej; samo v letu 1933. je bilo na svetu zgrajenih 1765 vojnih ladij (t. j. ena tretjina več kot kdajkoli poprej). — Iz Amerike in Sovjetske unije sta prišla skoro istočasno načrta, naj sklenejo vse države med seboj pakte o nenapadanju. Naj se z brezplodnimi konferencami vendar enkrat neha.

Mednarodno najvažnejši dogodek zadnjega časa je vsekakor Rimski sporazum, sklenjen med Avstrijo, Madžarsko in Italijo. — Ozadje te nove akcije je približno tole: Nemški narodni socializem je sklenil nadaljevati svojo propagando in vztrajati na priključitvi Avstrije Nemčiji. Toda oster Habichtov ultimatum, ki je 1. marca 1934 potekel, je ostal na papirju. Imel je pa za posledico takojšnjo akcijo Italije, ki »Anschlussa« ne želi, in ki je prinesla določen načrt za politično in gospodarsko strnitev podonavskih držav Avstrije in Madžarske, ki naj bi pod pokroviteljstvom Italije zajezile prodiranje Nemčije na vzhod. Obenem naj bi oslabile francoski upliv v Podonavju ter državam Male antante. Poleg vsega so vzne mirile javnost vesti o nameravani restavraciji Habsburžanov v Avstriji in Madžarski. Italijanski načrt je predvideval carinsko unijo med temi državami, omogočal Avstriji in Madžarski izvoz v Italijo ter določal Italiji prvo mesto v uvozu v obe državi. Madžarska pa si ni hotela vezati rok in se odreči izvozu svojega žita v Nemčijo, ker ga Italija potrebuje znatno manj. — Nemčija je odgovorila na te načrte s približevanjem Franciji in Mali antanti. Francoska diplomacija je razvila živahno propagando proti italijanskemu načrtu v Pragi, Bukarešti in Beogradu. Rezultat vsega je konsultativni dogovor Italije, Avstrije in Madžarske, ki določa v glavnem: 1. Jamstvo za ohranitev avstrijske samostojnosti, 2. italijanske gospodarske koncesije Avstriji in Madžarski, 3. možnost sodelovanja z drugimi podonavskimi državami, 4. ne pomeni nikakega politično-vojaškega bloka. Italija je zahtevala le, da se usmeri ves avstrijski in madžarski prekomorski promet preko Trsta in Reke. O reviziji meja se ni govorilo. — Zopet enkrat so se jasno pokazala trenja v gospodarski in politični strukturi kapitalistične Srednje Evrope in zapletljaj, ki lahko iz njih nastanejo.

Avstrijska krščansko-socialna-heimwehrovska vlada se drži in je svojo zmago nad marksisti polno izrabila. V masah je aretirala vse, kar je bilo z marksisti v zvezi, re-

ducirala, suspendirala uradništvo in nastavljenec, prepovedala levičarske liste (»Anbeiter-Zeitung« izhaja sedaj v Brnu). — Krščansko-socialna stranka kot taka je pravzaprav nehala obstojati, ker izjavlja, da je njen namen z uničenjem marksizma dosežen. Formalno pa se stranka še drži, čeprav se je strnila s tkzv. »domovinsko fronto«, ki naj izključuje vsako strankarsko opredelitev in pomeni stanovsko zastopstvo. Dollfuss je napovedal prehodno novo ustavo ter novo enotno strokovno zvezo delavstva in nameščenstva (po nemško-italijanskem vzorcu), ki naj dokončno uniči marksizem.

Po istem vzorcu hoče ustanoviti Madžarska tkzv. »nacionalno centralo za delo«, ki naj združi socialno demokratsko in krščansko-socialne delavske organizacije in uniči marksizem. — Listi poročajo o številnih aretacijah komunistov v Budimpešti.

Nemčija v zadnjem času kaže na zunaj miroljubno lice. Obvarovati si hoče severovzhodno mejo, zato je po nenapadalni, sklenila še carinsko pogodbo s Poljsko. — V obnovno gospodarstva in rešitev iz krize, ki je dozdaj nekoliko popustila le v vojni, in njej sorodnih industrijah, je Nemčija sklenila uvesti nekako načrtno gospodarstvo. V nadzorstveni odbor je določenih 13 članov, zastopnikov veleindustrije, velekapitala in bank. Kako bodo ti prinesli delavstvu olajšanja? — Oproščeni bolgarski komunisti so bili končno izpuščeni, ko jim je sovjetska vlada priznala svoje državljanstvo. Z letalom so dopotovali v Moskvo. Vsem se pozna prestano trpljenje. Po poročilih je Dimitrov imenovan za univerzitetnega profesorja v Moskvi.

Francija doživlja težke čase še naprej. Škandal Staviskega še ni razčiščen. Kar naprej se odkrivajo nove goljufije, se razkrinkavajo nove osebnosti, ki so bile udeležene. Tako je obdolženih nekaj ministrov, policijskih šefov; (tudi sam Chiappe ni nedolžen), govori se tudi o sokrivdi vodje nacionalistov Tardieu-ja, itd. Staviskega vdova in različni njegovi tajniki so bili aretirani. Višek afere je bil umor preiskovalnega sodnika Prince-a, ki je bil izvaabljen na pot, vzel s seboj dokumente o aferi, med potjo ubit, dokumenti pa ukradeni. — Vse notranje politično življenje Francije je pod utisom škandala, ki nima meja in konca. Vlada je napovedala brezobziren boj proti vsakemu in odgodila parlamentarna zasedanja do maja, da se bavi izključno z razčiščanjem škandala. — Strankarsko življenje po vsej Franciji je silno razburkano. Povsod se vrše shodi, protesti, demonstracije; vse se napada med seboj.

V zadnjem času slišimo o bojih v francoski koloniji Maroku (Sev. Afrika) 200.000 arabskih »vstašev«-domačinov se ustavlja francoskim četam, ki pa seveda uspešno napredujejo, saj imajo denar, neprimerno boljše orožje in pripomočke za to.

Veliko zanimanje je vzbudila izjava francoskega časopisja, češ, da Francija ne namerava 1935. izprazniti Posaarja, če ne bo varnost razorožitve dovolj zajamčena. In če francoski velekapitalisti, ki imajo v glavnem rudnike in plavže v Posaarju v rokah, ne dobe zadostne odškodnine.

V Švici se je vršil plebiscit o sprejetju novega zakona za zaščito javnega reda, ki je bil z večino glasov (social. demokrati, komunisti ter nacionalne skupine) odklonjen.

Špansko reakcionarno Lerrouxovo vlado je močna opozicija vrгла. Lerroux je sicer sestavil novo vlado, ki sestoji iz radikalov, liberalcev, republikancev in agrarcev. Toda delavstvo se bori za svojo ustavo. Organiziralo je splošno stavko, ki se je skoraj povsod tudi izvajala. Zato so bili razpuščeni delavski sindikati, organizacija socialistične mladine, ter Obča delavska zveza, ki šteje

1 milijon članov. Vlada je proglasila obsedeno stanje. Vršijo se aretacije ter posamezne praske s stavljujočimi. Položaj je resen in trenutek odločilen.

Angleška zunanja politika je že dalj časa skrajno rezervirana. Iz različnih kočljivih položajev se izkoplje z izjavo, da se ne želi vmešavati v evropske zadeve. Vendar izgleda, da je prav zaradi svoje rezerviranosti vedno bolj pomembna. — Pri volitvah v mestno zbornico v Londonu se je pokazal velik preokret v prid laburistom (delavski stranki), ki so po 20. letih prvi dobili občino v svoje roke. — Za konec februarja napovedan pohod lačnih v London se je vršil. Velike množice brezposelnih so se strnile v londonska predmestja. Policija jim ni delala težkoč, a v mesto jih ni pustila. — De Valera na Irskem beleži začasen uspeh proti irskemu fašizmu. Dosegel je prepoved nošnje modrih srajc.

V Baltiski državi Estonski je bila razpuščena fašistična zveza bojnikov.

Bolgarski kralj Boris je potoval v Pariz, Berlin, Prago in se na povratku ustavil tudi v Beogradu. To potovanje bi moglo biti zelo značilno za bodočo orijentacijo Bolgarije.

Balkanski pakt, ki je bil že potrjen, je sedaj kot prva ratificirala Turčija. Turški zunanji minister Rudži-bej je potoval v Sofijo in Bukarešto. Na vidiku je priznanje Sovjetske unije od strani Male antante. Pri vseh državah Male antante so se pojavili glasovi, ki smatrajo, da je zato že skrajni čas. Listine med Sovjetsko unijo in državami Male antante so bile že izmenjane, zdaj je treba izmenjati še diplomatske zastopnike.

Mednarodna gospodarska politika beleži številna gospodarska pogajanja med državami; tako med Francijo in Nemčijo, Nemčijo in Poljsko, Veliko Britanijo in Sovjetsko unijo, Nemčijo in Jugoslavijo, Jugoslavijo in Bolgarijo, Jugoslavijo in Italijo, ter Jugoslavijo in Albanijo.

Nacionalna struja v Albaniji se skuša otestiti italijanskega vpliva. Zato pošilja Albanija italijanske oficirje v domovino nazaj, a Italijani vračajo albanse akademike. Vendar je v teku let Italija v Albaniji v raznih oblikah vložila toliko svojega kapitala, da se ga bo skoro nemogoče rešiti.

V Rumuniji se je začel proces proti atentatorjem na ministrskega predsednika Duco, članom fašistične »železne garde«.

Državni predsednik Amerike Roosevelt napoveduje gospodarsko opomoč, znižanje delovnega časa in povišanje mezd. Industri-jalci se temu seveda protivijo. V Ameriki je še vedno 10 in pol milijona brezposelnih in 4 milijone začasno nezaposlenih. — A vkljub obupni krizi je ameriška vlada sklenila dati bivšim bojnikom nagrade, ki dosegaajo znesek 2.800.000 dolarjev. — V zunanji politiki se opaža nekaka popustljivost na Daljnem vzhodu. — Z velikanskimi svečanostmi, ki so stale državo 161 milijonov Din je bil kronan kralj Mandžukua, japonski eksponent Puy. Obenem je bila nanj prenešana vrhovna zakonodajna in vojaška oblast, moč parlamenta pa zelo okrnjena. Japonci so pripravljali na nadaljnje prodiranje v Kitajsko, ki Mandžukua še dosedaj ni pravno priznala.

Izredno žalostna, a značilna posledica kapitalističnega imperialističnega gospodarstva in politike so dogodki v Avstraliji. Tam se zbira delavstvo iz vsega sveta. Industrijska podjetja so večinoma v rokah ameriških in angleških kapitalistov. Ker je takšno severno ameriško podjetje odklonilo delavcem neko izboljšanje, so delavci povečini Angleži in Francozi navahili na druge delavce, ki so se zadovoljili z bednim zaslužkom. Kot poročajo listi, je prišlo tudi ca. 800 Jugoslovancev ob vse, nekaj jih je tudi mrtvih.

Notranje politično ima Jugoslavija za-

znamovati 16-dnevno debato o proračunu in končno njega sprejem z 245 : 19 glasovom. Proračun za 1934-35. leto je ponovno znižan, v zadnjih 3 letih skupno za 3 milijarde 800 milijonov Din, ter znaša 10 milijard 171 milijonov Din. — Narodna skupščina je najprej sklenila izročiti sodišču narodnega poslanca Huseina Kadića iz Sarajeva, ki si je s tem, da je dal krivično previsoko ceni zemljo in jo nato državi prodal, prigljal 7 milijonov Din državnega denarja. — Razprave v skupščini so bile deloma zelo burne. Opozicija (narodni blok) je ostro napadala vlado, tako zlasti prometnega ministra, ki mu je poslanec Stanić očital, da je z oddajo gradb železniških prog inozemskim tvrdkam, oškedoval državo za 800 milijonov Din. — Slišale so se zahteve po ...

... po izvrševanju prepotrebnih javnih del, za izboljšanje stanja delavstva in uradništva, po uvedbi načrtnega gospodarstva, po vzgledu sosednjih držav, po omejitvi davčnih bremen, po štednji, po reduciranju ženskih uslužbenk in uradnic, itd. Neki poslanec je celo predlagal znižanje dnevnice poslancem, o čemer se pa dalje ni razpravljalo. — Sicer pa je vladalo v vladni stranki veliko navdušenje in velika vzajemnost. Minister notranjih zadev je doživel priznanje za vzdrževanje reda v državi, za odločen nastop proti vsem separatističnim in komunističnim poskusom.

V Sloveniji smo doživeli nekaj dobro obiskanih shodov zveze bojnikov, ki ostro kritizira napake, napoveduje nov družabni red in vztraja na tem, da je nepolitična nacionalna organizacija. A cela stvar nas vse preveč spominja na podobna gibanja v drugih državah, na velike obljube in programe, ki so se pa po prevzemu oblasti spremenili v novo izžemanje kapitalistov in preganjanje marksističnega delavstva.

Notranji minister je s sklepom z dne 14. marca 1934 odklonil pristanek za ustanovitev »Socialno-demokratske stranke Jugoslavije«, ker bistveni pogoji, ki jih določa zakon, niso bili izpolnjeni.

Iz podružnic Maribor

Naša podružnica je priredila v nedeljo, dne 25. marca 1934 popoldne proslavo mednarodnega ženskega dne. Pri prireditvi so sodelovali: društvo »Detoljub« z govorečim zborom »Otroci molijo« od Zupanciča, nadalje je predvajal s. Babič, član dramske sekcije »Svobode« recitacijo »Proletarski mater«, izčrpen je izvajal s. Eržen predavanje »Današnji položaj žene v družbi in državi« in h koncu so nam zapeli vrli pevci »Svobode« par pesmic, delavskih in narodnih. Prireditve je pri polno zasedeni dvorani zelo uspeša.

Ptuj

Z ozirom na članek iz Ptujja sporočamo, da je bil na zadnjem občem zboru »Svobode« sprejet sklep, s katerim se nadaljnje udejstvovanje naše organizacije v prostoru »Svobode« zopet nemoteno nadaljuje. Zato prijazno vabimo vse članice, da se naših predavanj vsak ponedeljek polnoštevilno udeležujejo. Obiščite tudi predavanje »Svobode«, ki se vrši vsak četrtek. — Vse članice se istočasno naprošajo, da poravnajo članarino. Odbor.

Črna pri Prevaljah

V zadnji številki našega lista je bil priobčen tudi novi odbor, ki je bil izvoljen na občem zboru podružnice, dne 4. februarja 1934. Danes pa priobčujemo popravek v toliko, ker je bila izvoljena še nadalje za tajnico zveze s. Angela Novakova in ne s. Repanšek Jerica. V odbor pa na mesto s. Novakove, s. Voglič Terezija. Prosimo vse članice, da vzamejo ta popravek v vednost.